

# PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Redakcja i administracja Przejazd Nr 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 60143

**CENA PRENUMERATY:**

Miesięcznie mk. 11.— kwartalnie mk. 33.— rocznie mk. 132.—

Cena numeru pojedynczego 50 fen.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.  
Redaktor przyjmuje od g. 6 do 7 wieczorem.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.  
Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

**CENA OGŁOSZEŃ:**

Przed tekstem mk. 3.50, w tekście mk. 4.50, po tekście reklamy mk. 2.25, nekrologi mk. 1.75, zwyższenie 125 fen za wiersz piętowy jednolitej formy.

Ogłoszenia drobne 20 ł za wyraz, dla poszukujących pracy 15  
Ogłoszenia nakładane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

## Teatr Polski

Dzielnia 18.

pod dyktando Fr. Rykiewskiego.

Niedziela 21 b. m. o godz. 8 po poł.

## Taniec czynowników

Kom. w 4 aktach L. Birliniego.

Niedziela 21 o godz. 7 wieczorem

## „Gniazdo rodzinne“

szuka w 4 aktach H. Sudermana.

## Teatr Popularny

Cegielniana 63.

W niedzielę d. 21 marca r. b. o godz. 8.15 po raz pierwszy w Łodzi dana będzie sztuka w 8 aktach na tle stosunków bolszewickich w Rosji

## GUBERNATOR I TROCKI

As-pege.

Anons: w niedzielę 29 marca b. r. Bohaterowie Śląska A. Ferskiego—sztuka oparta na tle stosunków polsko-niemieckich z udziałem autora sztuki.

## Teatr Popularny

Cegielniana 63.

Piotrkowska róg Głównej

# „NOWOŚCI“

Piotrkowska róg Głównej

Dziś i jutro śmieją się wszyscy dzieci, młodzież i dorośli  
w 6-oio aktowej farsie

# MACISTE ZAKOCHANE

Awanturnicze dzieje i przygody, pełne scen dramatycznych i komicznych, najsilniejszego człowieka w świecie.

Ostatni seans punktualnie o godz. 9.15. Dla dzieci Dziś o godz. 2-iej po poł.

Anons: od wtorku dnia 23 marca, długo zapowiadane arcydzieło sztuki polskiej **„STUDENCI“** z pierwszorzędnymi siłami artystycznymi m. Warszawy.

## Międzynarodowa polityka proletariatu.

### II. Nie solidarność, lecz współdziałanie proletariatu.

Stoimy więc wobec poważnego pytania, jak się ułożą stosunki pomiędzy robotnikami różnych krajów, jaką formę przybierze współdziałanie międzynarodowe proletariatu. O tem, że współdziałanie proletariatu jest koniecznością dziejową—nie potrzebuje się rozwodzić. Zaznaczam tylko, że co innego współdziałanie oparte o zupełne uznanie samodzielności grup narodowych, a co innego solidarność

bez względu na proletariatu, propagowana przez marksistów, która obecnie zupełnie zbankrutowała. Międzynarodowa solidarność proletariatu, głoszona przez Marksa i Engelsa w hasło „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!“—opierała się na fałszywej przesłance, że proletariusz nie ma ojczyzny, że jest beznarodowym. Stąd też budowa organizacji Międzynarodówki polegała na na bez-

względem podporządkowaniu różnoplemiennych partji z rozmaitych krajów—jednemu programowi, jednej taktyce i jednej komendzie. Na fałszywych, niezgodnych z życiem zasadach zbudowana organizacja musiała upaść, życie przeszło nad nią do porządku. I oto powstaje obecnie nowa idea, międzynarodowego współdziałania proletariatu, oparta o zdrową zasadę uznania autonomji i odrębnych cech narodowych klasy robotniczej w różnych krajach, oraz zakreślająca sobie zupełnie realny, reformistyczny program społeczny, z wykluczeniem politycznego.

Tym nowym terenem nawiązującego się współzycia między robotnikami różnych krajów może się stać Międzynarodowa Organizacja Pracy<sup>\*)</sup>, której pierwsza Konferencja miała miejsce r. 1919 w Waszyngtonie. Ścisłej rzecz biorąc, tym terenem może być grupa robotnicza Międz. Organizacji Pracy, która ma prawo obradować autonomicznie. W celu posunięcia naprzód tej akcji organizacyjnej—należałoby utworzyć stałe biuro Grupy robotni-

<sup>\*)</sup> Stowowica organu Ligi Narodów w m. Taktetu Północnego.

owej M. O. P., które utrzymywałyby stały kontakt z robotnikami wszystkich krajów, nie naruszając bynajmniej ich samodzielności narodowej.

Rozumie się obecna Międzynarodowa Organizacja Pracy, w której między innymi i Polska ma swój udział—pozostawia jeszcze wiele do życzenia, posiada dużo braków i wad.

Leża do klasy robotniczej należały ją udołkować, wywalczyć jej coraz większe prawa i kompetencje prawne i stworzyć z niej rzeczywiste narzędzie postępu ogólnoludkiego i narodowego, gdy inne próby zawiodły lub zeszły na tory fałszywe i błędne.

K. Dębicki.

właśnych z interesami powszechnymi. Państwo wywiąże się wtedy ze swych rolgłych obowiązków, gdy wszyscy bez wyjątku w tej polityce wezmą udział, bez względu na to, do jakiej klasy należą, z jakiej dzielnicy pochodzą i jaką wiarę wyznają.

Pomyślny wynik pożyczki jest zawisły nie tylko od bogatych, albowiem skromne oszczędności mogą się złożyć na miljarde.

Wszystkie narody składały ogromne sumy na pożyczki wojenne. Wiele pienię-

dzy wydobyli najędźcy z polskiej ziemi na cale nam wrocie. Decisja społeczeństwa nie może odmówić państwu polskiemu tego, co potrzebnem jest dla jego odbudowy, na jego odrodzenia. Niechaj wyniki tej pożyczki będą wyrazem wiary we własne siły wobec całego świata, który patrzy na początek naszego życia państwowego. Niechaj będą dowodem, że nie zmarzamy wolności, po wielu latach i tak wielkim trudem zdobytej.

Podpisani: prezydent ministrów Skulski, minister skarbu Władysław Grabski.

### Przegląd ruchu robotniczego zagranicą.

#### Anglia.

Związki zawodowe przemysłu włókienniczego przygotowują się do postawienia nowych żądań ekonomicznych. Podwyższenia, której żądają, ma wynosić 100% w stosunku do płacy przedwojennej.

Również dochodzą wieści o groźnym strajku górników kopalń węgla w Galji.

#### Francja.

Strajk kolejowy został ukończony. Jednakże robotnicy nie są zadowoleni z wyniku strajku, ponieważ zasadnicze żądanie kolejarzy — upaństwowienie kolei francuskich — nie zostało spełnione.

Wogóle we Francji sytuacja ekonomiczna coraz się pogarsza. Ceny artykułów żywnościowych podskoczyły w stosunku do przedwojennych prawie o 300%. Następnym tego są nowe żądania robotnicze i strajki.

Powazeczna Federacja Pracy (tak się nazywa zjednoczenie wszystkich związków zawod.) prowadzi jednak politykę ogólną i stosuje taktykę umiarkowaną. Dawni sydykalisci rewolucyjni francuscy — znacznie się utemperowali i dziś już nie wygłaszają swych hasła o „akcji bezpośredniej”, sabotażu oraz strajku generalnym, jako jedynych środków walki proletariackiej.

P. Joubaux, sekretarz Federacji — jeździł do Waszyngtona na międzynarodowy Kongres Pracy i wcale nie różnił się swymi poglądami od innych delegatów umiarkowanych stronnictw robotniczych.

#### Niemcy.

Place górników w III kwartale 1919 r.

„Reichsanzeiger” podają przeciętne place dzienne górników, po odciążeniu opłat ubezpieczeniowych:

	Łódź robotn.	III kwart. 19 r.
Śląsk Górny	144,971	14,67 mk.
„Dolny	81,452	13,92 „
Hanna-Dortmund	378,728	18,43 „

Uchwały związku zawodowego robotników rolnych.

Na ostatnim zjeździe zapadły następujące uchwały:

- 1) Rząd powinien wprowadzić obowiązkowe ubezpieczenia.
- 2) Należy wprowadzić kontrolę mieszkań robotników wiejskich przy udziale delegatów robotniczych.
- 3) Wybory do komitetów fabrycznych na wsi powinny się odbyć dopiero po 1 kwietnia.
- 4) Należy znieść stan wojenny.
- 5) Ponieważ część obywateli chce obalić rząd za pomocą wywołania miast, robotnicy rolni powinni pilnować, aby robotnicy wykonali obowiązek dostarczania produktów.

#### Ruch międzynarodowy.

Sekretariat międzynarodowego Biura robotników przemysłu metalowego proponuje zwołanie międzynarodowego kongresu metalowców na dzień 20 czerwca w Kopenhadze.

Porządek dzienny proponują następujący:

- 1) Ukonstytuowanie kongresu.
- 2) Sprawozdanie sekretarza i dyskusja.
- 3) Stosunki międzynarodowe.
- 4) Obrady nad statutem.
- 5) Wybór siedziby i sekretarza.

### Odezwa Rządu w sprawie pożyczki państwowej.

Polska wkroczyła z okresu walki o byt polityczny w okres wewnętrznej odbudowy swego życia. Czeka ją ogromne zadanie: Podniesienie gospodarstwa rolnego i przemysłowego, walka z drożyzną i walka z epidemją, budowa floty handlowej, dróg wodnych i komunikacji lądowej, budowa szkół i innych kulturalnych urządzeń. Nie pokryjemy tych wszystkich potrzeb ze swych dochodów z podatków, nie uzyskamy pomocy obcej, za-

nim pomagać sobie sami nie zcreamy. Zasoby pieniężne w całej naszej ziemi od wód Bałtyku po Tatry, od Śląskich złóż węglowych po litewskie bory muszą popłynąć szerokim strumieniem ku zadaniom, bez spełnienia których nie stawimy się nowoczesnym państwem. Pożyczka wewnętrzna, do której podpisujemy wzywa rząd wszystkich mieszkańców Polski, nie jest dla nikogo ciężarem. Jest sposobnością korzystnego umieszczenia pieniędzy, jest hamulcem, który powstrzyma spadek waluty tak dla wszystkich deklaw.

Kto w niej znaleźć swoje zasoby, da dowód, że rozumie łączność interesów

### Karygodne niedbalstwo rolników.

(w) Podkreśliłmy już raz winę rolników, którzy zboże, przeznaczoną z góry na kontyngent, lekkomyślnie marnują, nie troszcząc się ani na jotę o jego dobre przechowanie. W innych wypadkach rolnicy zboże chowają po rozmaitych norach, w których nistychają się miaszcy.

Bardzo często zboże sziela już w stertach, wtedy właściciele czekają tylko mrozów. A gdy te nastąpią — przystępuje się nistychać do miłocenia i magazynowania w stanie zupełnie zamrażonym. W magazynach (siłochach) zboże wyopusuje się na inne dobre, a gdy nadjeżdża ciepła — psuje się zarówno zboże dobre, jak i złe.

Wypadek taki zdarzył się m. in. niedawno w Łęczycy, w majątku Jęcho-

wice, lecz funkcjonariusz Państwowego Urzędu Zbożowego zboża zapasne w ilości 40 ton odrzucił. Dodać tu również należy, że zboże dobre, o ile pozostało właścicielowi iście najczęściej na szmigi, zła zaś na kontyngent dla biednej ludności...

Władze nasze — widać, na te sbroń nicie praktyki obszarników i chłopów niewiele zwracają uwagi. Głosem więc wielkim zawołać należy, aby corychlej asjęto się walkę z temi anomacjami i z lekkomyślnym marnowaniem zboża przez rolników.

Czas najwyższy. Zboża brak, a gdy pozwolimy jeszcze na jego marnowanie — to cóż będzie???

### Sprawy robotnicze.

#### Z Inspektoratu pracy.

(w) Listy robotnicze na dodatkową aprowizację na miesiąc maj, Inspektorat pracy dla okręgów łódzkich przyjmować będzie do dnia 1-go kwietnia włącznie.

Listy nadsyłane po powyższym terminie, powiędzane nie będą.

### Wiadomości bieżące.

#### Kalendarzyk.

21 Niedziela	Dzisiaj Benedykta	
	Jutro Katarzyna	
	Wschód słońca	6 m. 03
	Zachód	6 m. 18
	Wschód księżycy	6 m. 06
	Zachód	7 m. 54

#### Wspominki historyczne.

21. III. 1905. Umarła Marja Wyślouchowa zasłużona działaczka na polu oświaty i wychowania ludu polskiego w Galicji.

#### Z życia organizacji N. Z. R.

Zebrań Zarządu Okręgowego N. Z. R. W niedzielę, dn. 21 b. m. o godz. 11 rano w Klubie N.Z.R. (Piotrkow-

ska 91) odbędzie się zebranie Zarządu Okręgowego Łódzkiego. Na porządku obrad sprawy ważne.

Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą!

#### Teatr, muzyka i sztuka.

##### Teatr Polski

##### Występ Wandy Siemaszkowej.

Dziś w niedzielę odbędzie się występ znakomitej tragiczki polskiej piosenki Wandy Siemaszkowej w ciekawej sztuce H. Sudermanna pt. „Gniazdo rodzinne”, w której wielka artystka ma szerokie pole do popisu.

Popołudniowe widowisko o godz. 8 wypelni świetna krotkowiła satyryczna L. Birińskiego „Taniec czynowników” wywołująca ciągłe wybuchy śmiechu.

W próbach głoszny dramat St. Żeromskiego „Ponad śnieg” z udziałem W. Siemaszkowej.

##### Nowy Teatr Popularny. Cegielniana 63.

(r) Dziś zatem rozpoczyna swój żywot nowy, rokujący wiele nadziei, teatr robotniczy „Popularny”, który zakwaterował się w sali przy ul. Cegielnianej 63.

Na pierwszy ogień daje Teatr Popularny aktualną i pełną charakterystycznych i sensacyjnych momentów sztukę pt. „Gubernator i Trocki”, osnutą na tle stosunków bolszewickich w Rosji.

Teatr wystawia „Gubernatora i Trockiego” z olbrzymim nakładem pracy, wprowadzając na scenę teatru robotniczego szereg nowych sił amatorskich

### Z ruchu wydawniczego. Informator m. Łodzi.

Zapowiadany od dość dawna drugi rocznik Informatora m. Łodzi ukazał się wreszcie z druku w ostatnim tygodniu. Redakcja usprawiedliwia owe spóźnienie przeszkodami technicznymi, a nadto powiększonymi rozmiarami. Istotnie w porównaniu z rocznikiem I, rocznik obecny przedstawia się co do rozmiarów imponująco: I rocznik miał około 230 stron, II rocznik — około 1100 stron.

Jest to wielka księga o treści bardzo bogatej i wychodzącej poza normalne ramy tego rodzaju wydawnictwa. Tym jednak razem wyjście poza granice szablonu i ustalonych ramek wyszło wydawnictwu na korzyść. Ta dodatkowa strona Informatora nazwać możemy wprowadzenie artykułów historyczno-społecznej treści: szkic z dziejów Łodzi (Z. Lorentz), artykuły charakteryzujące formy ruchu robotniczego w Łodzi (M. Nusbaum-Ottaszewski), biblioteki i czytelnictwo w Łodzi (J. Augustyniak), sprawozdanie z działalności komisji powszechnego nauczania (J. Zalewski), umówienie sprawy mieszkaniowej (L. Rogowski).

Ciekawe nad wyraz są 2 artykuły M. Hertra, dotyczące położenia klasy robotniczej polskiej w czasie wojny. Niektóre z tych artykułów mogą wydawać się zbyt technicznymi w Informatorze, naprawdę jednak, jeżeli Informator poza swą praktyczną stroną ma być dokumentem historycznym, do którego zajrzy kiedyś historyk Łodzi — to i te zbyt techniczne napozór artykuły będą dla niego nieoszacowanym przyrzekiem do oświetlenia choćby częściowego tragedji Łodzi i jej ludności, zwłaszcza ludności robotniczej w czasie wojny Europejskiej. Sam pomysł przedstawienia całokształtu ruchu robotniczego — pomijając już jakoć przedstawienia — zasługuje też na pochwałę. I jeżeli kiedy, to właśnie w roku bieżącym, kiedy ster miasta dostał się w ręce przedstawicieli polskiego proletariatu, który jedyny tylko stoi na straży polskiego charakteru miasta — przedstawienie ruchu proletariackiego zasługuje na uznanie.

Ponieważ chodzi nam o danie pojęcia o całości Informatora, nie możemy przeto zajmować się szczegółowym omawianiem poszczególnych artykułów, odkładając sobie tę pracę na kiedy indziej.

Bardzo szczegółowo opracowane są artykuły, dotyczące komunikacji. Mamy tu prawie dwie monografie o porzeczności i o ko-

lejach. Jest to też dodatnią stroną „Informatora”, przepisy bowiem dotyczące porzeczności i kolejnictwa są naogół mało znane, a dla wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw czy handlowych czy przemysłowych ważne. Na podkreślenie zasługuje wykaz odległości od Łodzi do ważniejszych stacji w Państwie Polskiem. Dalej następują artykuły, dotyczące opłat stemplowych i podatków; dekrety, ustawy i rozporządzenia administracyjne (między innymi dekrety w sprawie obrony ludności przed lichwą i spekulacją, o ochronie lokatorów, o obowiązkach szkolnym, o służbie wojskowej i t. d.) Kilka tablic, przedstawiających miary używane na Ziemiach Polskich i ich stosunek do miar metrycznych zamyka dział ogólnoinformacyjny. Dział szczegółowy zawiera wykaz dokładny Władz Centralnych z zaznaczeniem adresów biur i składów poszczególnych urzędów, a więc skład osobowy Sejmu, kluby poselskie poszczególnych stronnictw, kancelarja Naczelnika Państwa, poszczególne ministerstwa i urzędy im podwładne. Instytucje i urzędy Państwowe w Łodzi: województwo, starostwo, wojskowość, sądy. Instytucje miejskie: rada miejska, magistrat i podwładne mu wydziały. Władze duchowne wszystkich wyznań, szkolnictwo i instytucje oświatowe i kulturalne, związki za-

wodowe. Transwaje, gazownie, elektrocentrale. Spis abonentów łódzkiej sieci telefonicznej. Należący do łódzkiej sieci spółki wszystkich firm handlowo-przemysłowych w Łodzi z podziałem na branżę porządku alfabetycznym, co podnosi niezwykłą praktyczność tego działu. Ostatni dział stanowi taryfa posesji (domów i placów) m. Łodzi. Resztę tomu wypełniają ogłoszenia.

Całość zamyka wykaz ulic Łodzi, ten dzień starannie wykonany plan m. Łodzi. Jak widać a powyższego przeglądu — treść „Informatora” jest niezwykle bogata i wreszcie, jak powiada redakcja w wstępie, „Informator” będzie podreżną encyklopedją niezbędną w każdej instytucji, w każdym przedsiębiorstwie, w ręku każdego wreszcie obywatela, biorącego czynniejszy udział w życiu polityczno-społecznym.

Jeżeli chodzi o stronę zewnętrzną, to jest ona skromna, ale i nader staranna, i pod każdym względem reprezentuje się lepiej od takiegoż wydawnictwa warszawskiego, zasługa to niewątpliwie Redakcji i zespołu graficznych Terakowskiego, gdzie „Informator” był drukowany.

dalej gwarancje, że Teatr Popularny pod względem artystycznym przewyższy wszelkie tego rodzaju imprezy, życzliwe kiedykolwiek w naszym mieście. Wystawa i dekoracje nowe, dostosowane ściśle do oryginalnego obrazu.

Gubernator i Trocki grany będzie w Łodzi poraz pierwszy. Początek przedstawienia o godz. 8 m. 15 po poł. Bilety przy wejściu.

Wątpić nie należy, że Łódź robotnicza poprze tę nową placówkę sztuki robotniczej i na dzisiejsze przedstawienie — również ze względu na tak interesującą i ciekawą sztukę — pospieszy tłumnie.

Teatrowi Popularnemu zaś życzymy w dniu inauguracji pomyślnego rozwoju.

## Z miasta.

### Ofiara na Dar im. Piłsudskiego.

Zjednoczone Kooperatywy Robotnicze w Łodzi z powodu Imienin Naczelnika Państwa ofiarowały na Dar im. Piłsudskiego 500 marek.

### Ortodoksi żydowscy na flotę polską.

(k) Celem uczczenia dnia Imienin Naczelnika Państwa ortodoksi żydowscy w osobie nadrabina Trejstina i radnego Mincberga złożyli na ręce Komisarza Rządu na m. Łódź p. B. Zbrozka marek 10,000 na flotę polską.

### Z Rady Miejskiej.

27 i 28 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej odbędą się we wtorek i środę, dnia 23 i 24 marca 1920 r. o godz. 6-ej, po poł. w siedzibie radzieckiej.

### Przywrócenie normalnego ruchu na kolejach.

(k) Współpracownik naszego pisma dowiaduje się ze źródeł wiarygodnych, że z dniem 25 b. m. przywrócony będzie normalny ruch na kolei Fabryczno-Łódzkiej i Kaliskiej. Uruchomione będą wszystkie pociągi, jakie kursowały przed wprowadzeniem ograniczenia ruchu w d. 14 b. m.

### Z ruchu wydawniczego.

Nr 12 „Sprawy Robotniczej” ukazał się i zawiera treść następującą: Art. wstępny „Ręce precz”, artykuły: „Podstawy waluty” — St. Kreta, „Niebezpieczna gra”, „Po roku wojny z bolszewikami” — T. Ocioszyńskiego, w oddz. początek dłuższej pracy St. Roszkowskiego p. t. „Unowy zbiorowa”. Zwykłe cotygodniowe rubryki: Tydzień polityczny, z Sejmu, ruch robotniczy, ruch polityczny, z kraju, kronika i z życia organizacji dopełniają całości numeru.

### Baczność, Inwalidzi!

(r) Zarząd L. O. Zw. Inwalidów Wojskowych prosi swych członków o przybycie do biura Związku i odebranie legitymacji, przysłanych z Warszawy.

### Miejski Uniwersytet Powszechny (Dzielnia 44).

Program wykładów na tydzień bieżący, od poniedziałku dn. 22 do soboty, dn. 27 marca obejmuje:

Poniedziałek, dn. 22 marca o godz. 7 wiecz. prof. dr. Handlmana: Organy zmysłów, o godz. 8 wiecz. p. Gacki: Pisarze Złotego Oaresu (z cyklu wykład IV).

Wtorek, dn. 23 marca o godz. 7-ej wiecz. p. Wyrzykowska: Człowiek na ziemiach polskich, o godz. 8 wiecz. sędzia Kempner: Parlament w ogniu krytyki.

Środa, dn. 24 marca o godz. 7-ej wiecz. p. Wojewski: Juliusz Słowacki (z cyklu wykł. 2), o godz. 8 wiecz. p. Żukowski: Kultura bizantyjska.

We czwartek z powodu święta wykładów nie będzie.

Piątek, dn. 26 marca o godz. 7 w. p. Lorenc: Państwo Bolesławów, o godz. 8 w. Insp. Rąb: Istota przestępstwa.

Sobota, dn. 27 marca o godz. 7 w. p. Kleszczyński: Współdziałalność, o g. 8 w. p. Kozioł: dewicjonna: Adama Mickiewicza „Dziadów część IV”.

Zapisy na Uniwersytecie Powszechnym oraz na kursy dokształcające w zakresie 5-ch klas szkoły średniej przyjmuje kancelaria codziennie od godz. 6 do 7 (Dzielnia 44).

Przy Uniwersytecie prowadzone są również specjalne komplety języka polskiego.

### Pomoc dla dzieci w „Kropki mleka”.

(w) Towarzystwo „Kropki mleka” w ubiegłym roku sprawozdawczym ży-

wiła 23,722 dzieci; wydano dla nich 112,350 litrów mleka, wartości 154,061 młk. i 73,446 puszek mleka zgęszczonego.

W kuchniach Towarzystwa wydano 83,256 porcji kłasków kosztem 23,687 młk. Stan kasy na 1 stycznia 1920 r. wykazuje w gotowości pokazać sumę 31,867 młk.

Wobec zasłków od Magistratu i od p. Heleny Paderewskiej, na ostatnio odbytem rocznym zebraniu Towarzystwa opracowano plan więcej intensywnego prowadzenia sprawy odżywiania niemowląt na rok bieżący.

### 13 pensja dla nauczycieli.

(k) 13-ta pensja dla nauczycielstwa które jej jeszcze nie odebrało będzie wypłacana we wtorek d. 23 marca rb. od g. 2 po poł. Po tym terminie lista 13 pensji będzie odesłana do Izby skarbowej, wobec czego dalsza wypłata w Inspektoracie nie będzie dokonywana.

### Ferje świąteczne w szkołach.

(k) Ferje świąteczne w szkołach miejskich powszechnych dla dzieci wyznania katolickiego rozpoczną się w dzień 26 b. m. i trwać będą przez 2 tygodnie, t. j. do 11-go kwietnia włącznie.

### Podział Komendy Policji.

(k) Okręgowa Komenda Policji podzielona została na 4 komisariaty, mianowicie: Łódź-Fabryczna, Łódź-Kaliska, Kalisz i Koluszki, Straż Kolejowa w całości przeszła do policji z dniem 1 lutego r. b.

### O szpital więzenny.

(r) Z powodu braku szpitala więzennego w Łodzi, chorzy aresztanci lokowani bywają w ogólnych szpitalach miejskich, przyczem w szpitalu na czas ich choroby zwykle czuwa nad nim straż wojskowa lub więzienna. Ze względu na zachowanie się konwojów i demoralizujący z tej racji wpływ na otoczenie, władze miejskie zdecydowały na przyszłość więźniów przyjmować do szp. teli miejskich, tylko w charakterze chorych zwyczajnych, t. j. bez konwojów.

### Z rzeźni miejskiej.

Za każdorazowe wykrycie trychnin w mięsie rzeźnia miejska wypłacała dotąd mikroskopistkom po rb. 3. Obecnie dozór weterynaryjny przy rzeźni zwrócił się do zarządu miejskiego o podwyższenie tej stawki do mk. 25.

Wypadki wykrycia trychnin zdarzają się nieraz 5 do 7 razy w miesiącu.

Na jedną jeszcze rzecz należy zwrócić uwagę ośmioosobnych czynników, że w rzeźni bardzo często, szczególnie w ostatnich czasach, zdarzają się wypadki uboju zwierząt tuż przed samem ocieleciem lub oproszeniem. Z wnętrzości zabitych matek wywołane jest żywe już potomstwo, które za dni kilka miało, naturalnym rzeczą porządkiem, wyjść na świat.

Jest wysoko karygodna niedbalstwo ze bezmyślnemu topieniu zwierząt się nie zapobiega.

## Komunikat.

Izba Handlowa Budowo-Przemysłowa przypomina swoim członkom, że w niedzielę dnia 21 b. m. o godzinie 6-ej po południu odbędzie się Walne Zebranie „Izby” w lokalu Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców w Łodzi, Aleja Kościuski nr. 17.

Ze względu na dźwicołość spraw, mających wejść pod obrady, obecność każdego z członków we własnym jego interesie jest niezbędną, gdyż będą powzięte uchwały obowiązujące.

## Baczność, robotnicy z fabryki Allarta.

Robotnicy fabryki Allarta zwołują na 22 b. m. w lokalu P. Z. Z. (Główna 35) zebranie w sprawie uruchomienia fabryki.

## Wieczory teatralne.

### Teatr Polski.

Przedstawienie galowe: „Zaczarowane koło” — baśń dramatyczna w 5 aktach L. Rydla.

Bardzo szczęśliwym pomysłem było odegranie na przedstawieniu galowem na cześć Imienin Naczelnika Państwa

w piątek pełnej czarownicę poezji baśni dramatycznej Rydla. W chwili, w której ogół, rozpamiętując zasługi i czcąc wielkie przymioty duszy Piłsudskiego, oderwał się od poziomu codziennych trosk, bólów i cierpień, które nieczem są wobec wielkości dzieła tego wielkiego Obywatela — dobrze się stało, że i w świątyni sztuki podniesiono nasze umysły i serca wzwyż ku krainie piękna moralnego i słonecznej prostoty, że zakłóto nasze myśli i uczucia w zaczarowane koło złud, majak i w bajecznie kolorowy węzeł omamień.

Któż nie zna „Zaczarowanego koła” Rydla? Nie miejsce więc tutaj podawać treści i ideję sztuki, powszechnie znanej i zawsze z entuzjazmem przez widzów przyjmowanej.

W piątek baśń Rydla, czy to z racji swej poetyczności i wdzięku, czy też z powodu podniosłego nastroju, wywołanego przez okolicznościowe przemowy pp. Rzewskiego, dr. Kopcińskiego i kapitana Błyka — była specjalnie

gorąco witana przez tłumnie zebraną publiczność.

Przyczyniła się do tego w pierwszym rzędzie p. Dunin Rychłowska, która stworzyła wspaniałą w wyrazie i porywającą w szczerości uczucia postać głupiego Maciusia. Gromkie oklaski, jak zwykle, zbierała ozdoba naszej sceny i tryumfatorka Wanda Siemaszkowa w roli Maryny młynarki, z temperamentem odegrała. Bardzo dobrym organistą był p. Wiśniewski, a Borutą p. Pilarzki, również p. Rychłowski w roli Jaśka miał mocne momenty. Dużym wdziękiem odznaczała się Basia wojewodzianka w interpretacji p. Skulskiej.

Szkoda tylko, że pp. artyści nie nauczyli się ról, przez co djałóg rwał się często i że techniczne efekty trochę zawodziły.

Mamy nadzieję, że następne przedstawienia będą już bez zarzutu.

Silen.

## Rozpoczęcie ofensywy bolszewickiej na całym froncie!

### Komunikat Sztabu Generalnego

z dnia 20 marca.

Od kilku dni trwające bardzo silne ataki nieprzyjacielskie na odcinku poleskim na Szacilki, Jakimowska i wsie okoliczne, pomimo kilkakrotnej liczebnej przewagi przeciwnika zostały zakończone zupełnie naszym zwycięstwem. Odrzucono bolszewików z linią Berezyny, zdobywając 500 jeńców, oraz 24 karbiny maszynowe.

Również odparto silno ataki, prowadzone od Rzeczyca na Kalekowice, biorąc 124 jeńców i 8 karabinów maszynowych oraz kancelarię bolszewickiego pułku. W walkach tych poległ śmiałością bohaterską podporucznik Szczucki z 3 puł ułanów.

Na północ od Zwiąhla zaatakował nieprzyjaciel po silnem przygotowaniu artyleryjskim odcinek Seredy-Jemliczyn.

Atak był wykonany świeżo na nasz front, sprowadzoną 7 dywizją piechoty, przeważającymi siłami, z nadzwyczajną energią. Został on odparty kontratakami z ogromnymi stratami dla nieprzyjaciela.

Na południe od Zwiąhla prowadził nieprzyjaciel ożywioną działalność wywiadowczą.

Na południow-wschód od Nowej Uszycy zaatakował nieprzyjaciel znacznymi siłami nasze wysunięte oddziały. Ataki zostały odparte. Równocześnie zaatakował nieprzyjaciel nasze pozycje pod Ziańkowicami i po dwugodzinnej zaciętej walce został odrzucony.

W ten sposób rozpoczęła się zapowiadana ofensywa bolszewicka.

Pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego

Kuliński, pułkownik.

## Echa obchodu Imienin Naczelnika Państwa.

WILNO, 20 marca (PAT). Uroczysty obchód uczczenia imienia „Naczelnika Państwa” rozpoczął się w czwartek wieczorem. Na ulicach miasta pięknie udekorowanych odbyły się koncerty orkiestr wojskowych. Wieża zamkowa

były iluminowa i ozdobiona flagami J. P. W piątek rano odbyła się publiczna odgrana przez orkiestrę wojskową. Późem odprawiono w katedrze nabożeństwo uroczyste. Po nabożeństwie nastąpiła rewja.

## Nowe knowania socjalistyczne w Zagłębiu.

Niestychana prowokacja związków klasowych. — Stanowisko robotników i N. Z. R.

SOSNOWIEC 20 marca. (PAT). — Proklamowany tu wczoraj strajk udał się tylko częściowo. Kopalnie Miłowice Grodziec, Piaski częściowo pracowały. Powodem do proklamowania strajku było głównie stanowisko Związku Zawodowego, tak zwanego klasowego, który nie chciał pertraktować wspólnie z Polskim Związkiem Zawodowym.

W sprawie tej odbył się wczoraj o godz. 5 wiec protestacyjny. Dziś jednak

stanowisko klasowego Związku pod wpływem naporu ze strony robotników uległo zmianie i odbyły się wstępne pertraktacje, dalsze pertraktacje odbędą się dziś tj. w niedzielę w obecności Komisji ministerjalnej, która przyjeżdża z Warszawy.

W sprawie stanowiska Związku klasowego ogłosił Polski Związek Zawod. i NZR odezwy protestacyjne.

### Schwylenie szajki bandytów.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 20 marca. Z Poznania donoszą, że wykryto tutaj szajkę złodziejską w liczbie 8 osób, które jeździły w mundurach wojskowych po całym Poznaniu i dopuszczały się rozmaitych nadużyć i przestępstw.

Na czele szajki stał niejaki Wróblewski z Łodzi, podający się za księcia Wiśniowieckiego; inni jego towarzysze pochodzą również z Łodzi.

### Senat amerykański nie ratyfikował traktatu?

WIENIEN, 20 marca. (PAT.) Biuro Reutersa donosi z Waszyngtonu: Senat nie ratyfikował traktatu pokojowego, lecz rezolucja, która zawierała zastrzeżenie republikanów, nie uzyskała potrzebnej większości dwóch trzecich głosów. Dzienniki wiedeńskie komentują to w ten sposób, że Senat odrzucił traktat pokojowy.

## Chaos w Niemczech.

### W Berlinie porozumienie, ale...

WIENIEN, 20 marca. (PAT.) „Neue Freie Presse” donosi z Berlina: Na obradach delegatów związków zawodowych i reprezentantów rządu doszło do porozumienia, na podstawie obustron-

nych koncesji. Przedstawiciele związków zawodowych rzekli się żądania uzbrojenia robotników, rząd zaś przyznał im współdziałanie przy nominacji ministrów podczas mającej nastąpić rekonstrukcji gabinetu, a to w ten sposób, że rząd porozumie się z nimi co do kandydatów

Obecnie ustąpienie Nos ego i Heinego uważają za pewne.

### Berlin w ręku władz prawowitych.

WIEN 20 marca. (PAT). WBK donosi ze Stutgardu pod datą 18-go bm. Ministerjum obrony krajowej podaje następujący obraz ogólnej sytuacji. Berlin znajduje się obecnie w rękach rządowych. Północna część Berlina jest zajęta przez uzbrojonych robotników, którzy wzbudzą ochotników do czerwonej armji.

### Próba syntezy.

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA 20 marca. Z Berlina donoszą, że frakcja socjalistycznej większości postanowiła prosić ministra Noskiego o cofnięcie dymisji.

W okręgu Ruhr ruch komunistyczny wzrasta, doszło do starć, zginęło kilkaset ludzi.

Na północy i zachodzie Niemiec sytuacja niezmienną.

Liczbę wojsk rewolucyjnych obliczają na 40 tys.

### Komuniści pracują.

BERLIN, 20 marca (PAT). Strajk generalny nie jest załagodzony, przeciwnie zaostrzył się. Niezawisli socjaliści i komuniści wzywają do dalszego strajku generalnego aż do uzyskania republiki rad. Do akcji tej przyłączyły się te kółka robotnicze, które dotychczas należały do socjalistów większości.

Na murach Berlina i przedmieściach berlińskich ukazała się dziesiątka odczwórzonego Związku socjalistów większości wielkiego Berlina, wzywająca robotników, należących do socjalistów większości do dalszego prowadzenia strajku generalnego i do połączenia się w tej armji z niezawisłymi komunistami aż do osiągnięcia ustanowienia republiki rad.

Związek i pracownicy ściskają również do dalszego prowadzenie strajku generalnego aż do spełnienia następujących żądań:

- 1) Zniesienie dyktatury wojskowej.
- 2) Natychmiastowe usunięcia i rozbrojenie wszystkich wojsk.
- 3) Przeniesienie służby bezpieczeństwa na zorganizowanych robotników.
- 4) Rozstrzygający wpływ związków zawodowych na nowe ukształtowanie stosunków.

WIEN 20 marca. (PAT). „Der Neue Tag“ donosi z Berlina, że wojska bałtyckie wróciły wczoraj wieczorem znowu do Berlina, aby podjąć walkę przeciw wojskom czerwonym.

### Stan oblężenia w prowincji Brandenburskiej.

KRAKOW 20 marca. Radjo PAT z Wiednia WBK donosi z Berlina:

W Berlinie i prowincji brandenburskiej ogłoszono obostrzony stan oblężenia. Powodem tego zarządzenia było, że uzbrojone indywidua jeżdżą samochodami i strzelają do wart wojskowych. Wojsko i policja otrzymały rozkaz zatrzymywania wszystkich samochodów, rewidowania pasażerów i w razie znalezienia przy nich broni, oddawania pod sąd wojenny.

### Na południu wro.

KRAKOW, 20 marca (PAT). Radjo PAT z Wiednia. Władze cywilne w Suhl wezwwały mały oddział rządowych wojsk owoych do miasta; gdy oddział nadszedł zaatakowali go powstańcy i po ciężkiej walce w której obie strony poniosły znaczne straty, pokonali. Wezwano na pomoc inne oddziały wojskowe musiano wycofać, gdyż cały obszar ogarnęło już powstanie. Można się uzbrojone bandy które podejmują wypadki w kierunku na Meiningen, Eisenach i Erfurt.

WIEN, 20 marca (PAT). WBK. Halli: Strajk trwa dalej. Wczoraj wysła-

no pociąg pancerny w okolicy Eiseneben gdzie potworzyły się większe bandy. Po żywych utarczkach oddział szturmowy obrony państwowej opanował dworzec kolejowy w Eiseneben. Dalsza akcja w toku. Także pod Nordenburgiem toczą się walki z powstańcami.

## Wiadomości polityczne

(Telef. od własnego korespondenta).

### Z Komisji Spraw Zagranicznych.

Wczoraj odbyło się posiedzenie Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, w której wzięli udział prezydent ministrów Skulski i minister spraw zagranicznych Patek.

Tematem obrad była nota rządu polskiego do państw porozumienia w sprawie pokoju z Rosją.

W czasie dyskusji ścierały się dwa poglądy: aneksjonistyczny i federacyjny. Poglądy te dotyczą tego punktu noty, w której jest mowa o granicach z 1772 r. Pogląd federacyjny reprezentuje kluby centrum i lewicy, a podziela je rząd. Pogląd aneksjonistyczny reprezentują związki ludowo-narodowe.

Po czterogodzinnej dyskusji Komisja (dwie trzecie głosów większości) przyjęła wniosek, przyjmując oświadczenie rządu do zatwierdzającej wiadomości. Złączenie z tem należy stwierdzić, że pogłoski o mającej nastąpić dymisji ministra Patka stały się nieaktualne.

Stanowisko rządu w sprawach granic z 1772 r. prezydent ministrów Skulski i pada do wiadomości drogą werbalną przedstawicielom państw porozumienia.

### O sądy rozjemcze.

Wczoraj obradowała Sejmowa komisja rozjemcza dla ustalenia podstaw

do opracowania projektu ustawy o sądownictwie rozjemczym. Prawica przez usta ks. Lutosławskiego domagała się, aby zarówno załady przemysłowe, jak i użyteczności publicznej poddały się w razie zatargu orzeczeniom sądów rozjemczych, z tą tylko różnicą, że w zakładach zwykłych strajki niedopuszczalne są wówczas, jeżeli przedtem nie było próby sądu rozjemczego, zaś w zakładach użyteczności publicznej orzeczenie sądu rozjemczego jest obowiązujące i bezwzględne, a strajk karany. Przedstawiciele klubów robotniczych stali na stanowisku wolności strajków i ostatecznie zwyciężył drugi pogląd. Wobec tego podstawa do opracowania ustawy o sądach rozjemczych ma być nienaruszalność prawa do strajku.

### Pragmatyka dla urzędników już gotowa.

Komisja, opracowująca pragmatykę służbową dla urzędników państwowych, zakończyła swe prace. Obecnie ma być zasięgnięta w tej sprawie opinia zrzeszeń urzędniczych, poczem projekt pragmatyki będzie wniesiony na radę ministrów.

### Pan Seyda rzeka się kandydatury.

Posel Marjan Seyda rzekł się kandydatury na podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

### Odpowiedzi Redakcji.

Korespondentom „Pracy”. Prace Wasze umiścimy w tygodniu bieżącym. Przyczyną nieukazania się niektórych prac w swoim czasie była choroba sekretarza redakcji.

Redaktor naczelny

Stanisław Lenartowicz

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

CASINO

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

Uroczą artystką i faworytką Publiczności

OSI OSWALDA

w doskonałej farcie pełnej humoru podług znakomitej francuskiej opretki Audreana p. t.

Kaskada humoru szampańskiego!

Perła repertuaru zagranicznego!

Clou obecnego sezonu!

Dozwolonedla młodzieży.

Początek ostatniego programu o godz. 9 wiecz.

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

ODEON

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

IV serja i zakończenie

awanturniczego dramatu w 6 akt. amerykańskiej serji słynnej firmy Braci Pathé w Paryżu

RAVENGAR

Początek ostatniego przedstawienia o godzinie 9-iej wieczorem.

**Dodatek literacki.**

**Żołnierskie życzenia na Imieniny Naczelnego Wodza.**

Graj żołnierska trąbko,  
Przez góry, doliny;  
Święty Józef dzisiaj,  
„Dziadka” Imieniny.  
Cóż Ci na wiązanie  
Żołnierz dać jest w stanie,  
Wodzu nasz, Wodzu nasz,  
Wodzu nasz kochany!

Nie potrzeba Tobie  
Brylantów, ni złota;  
Brylantami świeci  
Twa rycerska cnota,  
A serce żołnierzy  
Do Ciebie należy.  
Wodzu nasz, Wodzu nasz,  
Wodzu nasz kochany!

Królewskiego płaszcza  
Nie wdziałbyś na bary,  
Świetniejszy od niego  
Ten Twój mundur szary.  
Bez królewskiej maski  
Tyś król z Bożej łaski.  
Wodzu nasz, Wodzu nasz,  
Wodzu nasz kochany!

Życzymy Ci zdrowia,  
Zdrowia i tężyzny,  
Żyj sto lat dla Polski,  
Ku chwale Ojczyzny.  
Tyś spizu kolumna,  
Polska z Ciebie dumna,  
Wodzu nasz, Wodzu nasz,  
Wodzu nasz kochany!

(„Macha”)

**Na hali Kondratowej.**

(Z cyklu: „Godziny Serdeczne”)

Wiatr!... Mgły!... Tabun rumaków, utka-  
[ny z mgieł dymów,  
Przegania się w pustyni — na zbo-  
[czy skał żebra.  
W mętnej słońcu śnieg błyszczy białym  
[blaskiem srebra  
I mgli się granitowy zrab szczytów-ol-  
[brzymiów!...  
Wiatr!... Pędzą mgły strzapiaste i kłębią  
[się chmurnie...  
Kędyś o śleb rumaków tabun się roztra-  
[ca —  
Zbity gąszcz chmur pochłonał mętny  
[poblask słońca  
I nagle szarość sina usiadła na turnie...  
— Jak tutaj dzwoni cisza Milczenia ol-  
[brzymiał...  
W tętach huczą mi szumy jej groźne,  
[spizowe,  
Niosące się w mgieł chmurze, co góry  
[zadymiał!...

**Wydawca „Rozboju” po pracy.**



Opowiadał wciąż po mieście bajki  
Aż mnie zabić mogą te zecerskie strajki!  
A jam przyjął miast męczyzn zecerkę dziewczęci  
Z którymi po numerze dzwonię w kleiszczęci  
I tak połączyłem z pożytkiem rozkosze  
Za grosz oszczędzony zdrowie dziewcząt wznoszę!

Jak daleko stąd — ludzie!... Pochyliłem  
[głowę:  
Niech ciało moje orły rozniosą po hali,  
By — gdy umrę — nademną ludzie nie  
[plakali!...

Leon Kruczkowski.

**Cudowne dzieci — głupi ludzie.**

„Będzie to Kolumb, Dante lub Jan Trze-  
[cil”  
Tak słyszysz, idąc po życiowej drodze,  
O Jasiu każdym, jak o przyszłym cudzie.  
A jednak — proszę — niech mię kto o-  
[świeci:  
Gdzie się podziewa rozum owych dzieci,  
Z których się potem robią głupi ludzie?

F. Fałęski.

**Sroczka skrzeczy na płocie.**

Sroczka skrzeczy na płocie,  
Kotek schludnie się myje —  
Odziedzinyż to czyje?  
Znam gry sroczki i kocie —  
Ktoś przyjedzie w istocie —  
Idę w zakład o szyję.

Dudni. Jakoż, po moście,  
Poprzez groble, najprościej  
Mkną jak do swojej własności  
Poufali snadź goście...  
No, więc grzecznie ich prosicie —  
Choć coś nie znam tych gości.

Bodaj zjadła mysz kota!  
Bodaj w gardło pokraki  
Jastrząb szpon swych wbił hak!  
Toż komornik niecnota  
Z pozwem wjeżdża we wrota...  
Z piekła rodem gość taki!

F. Fałęski.

**Szubrawiec.**

— Widzisz tego jegomościa, co b-  
dzie przed nami?  
— Aha!  
— To... straszny szubrawiec.  
— Co? skąd sądzisz?  
— Ma nowe buty. W tych czasach  
uczelwą drogą do nich chyba nie doszedł!

**Anegdoty.**

W karezmie desz lał na koncie pe-  
dróżnego, ten mówi do arondarza: „Zy-  
dział czemu nie dasz naprawić dachu?”  
— „No — jakże naprawić, kiedy deszcz  
pada?” — „To go napraw jak będzie po-  
goda.” — Żyd na to: „Na cóż dach na-  
prawiać, kiedy będzie pogoda? wtenczas  
nie potrzeba.”

Pewien uzalał się, iż tak jest we  
wszystkiem nieszczęśliwy, że gdyby przy-  
padkiem został kapelusznikiem, toby lu-  
dzie umyślnie bez głów się rodzili, byle  
on nie mógł przedawać kapeluszy.

Jeden pytał się przyjaciela swoje-  
go: „Jak się masz? Żona zdrowa? Dzie-  
ci czy się chowają?” „Tak, odpowie, jak  
goście przyjdą, wszystkie się za piec  
chowają.”

„Jak te drzewa prędko podrosły!”  
zawołał jeden. „Bo, nie mają co innego  
robić, to i rosną” — odpowiadał dru-  
gi.

Przyszeli jeden do restauratora,  
lecz bez pieniędzy. — Pyta się: „Co jest  
jeść?” Mówią, że jest kapłon z sosem. —  
„Co kosztuje kapłon?” — „Sześć złotych.”  
— „A sos wiele?” — „Nic nie kosztuje.”  
— „Proszę sosu.”

„Ach czemuż ja nie jestem zega-  
rem! — odezwał się lotr, którego na  
szubienicę prowadzono. — Zegar idzie,  
choć wisi, a ja już nie pójde.”

**Kalendarzyk.**

- Niedziela** Izraela i Bolszewji Agita-  
torki.
- Poniedziałek** Automobila Szalonego.
- Wtorek** Siedmiu odczytów-śpiących.
- Środa** Perfidji czeskiej i Plebiscy-  
tu Cieszyńskiego.
- Czwartek** Denikina zbajanego.
- Piątek** Markokleja.
- Sobota** Deputata ministerjalnego i  
Synekury Panny.

**Królowa Bałtyku.**

(Z legend litewskich).

Cicho drzemie stary Bałtyk. Ani  
jedna fala nie wzniesie się, nie wzburzy  
i nie uderzy o piaszczysty brzeg. Zlek-  
ka tylko wiaterek marszczy jego lśni-  
cą powierzchnię i nie pozatem nie wzru-  
sza fal morza, nie nie wskazuje życia,  
które wrze w jego czeluściach.

W głębi zaś tych wód błękitnych  
wznosi się wspaniały pałac królowej  
Bałtyku — Juraty.

Ściany tego pałacu, zbudowane z  
najczystszej białego bursztynu, wyło-  
żone cudowną mozaiką z muszli, mie-  
niących się barwami tęczy, progi ze  
złota, dach z łuski rybiej, oraz okna  
dżamentowe, obramowane rzędami pereł  
olbrzymiej wielkości. Na straży przed  
pałacem stoją wielkie jesiotry, w przed-  
sionku rzędem ustawione są szczupaki,  
po komnatach zaś uwijają się gromada-  
mi zwinne śledzie — paziowie.

W głównej komnacie na tronie z  
korali siedzi królowa tych głębin — Ju-

rata. Jest czegoś wzburzona, posyła  
rozniewana szczupaki na wszystkie  
stropy państwa i zawojuje siostry — bo-  
gunki na naradę.

Zjechały olbrzymie muszle, cią-  
gnione przez koniki morskie i powysia-  
dały z nich uroczyste bogunki, w szalach  
tkanych z promieni słonecznych.

Weszła do sali Jurata i odezwała  
się temi słowy:

— Miłe towarzyszy i siostry mo-  
je!... Wiecie, że wszechwładny ojciec  
mój, Pramżimas mojej opiece i władzy  
poruczył te wody wraz z ich mieszkań-  
cami; same jesteście świadkami moich  
łagodnych i szczęśliwych rządów. Za-  
den, choćby najmniejszy robaczek, za-  
na rybka nie miały przyczynić uskarżać  
się i narzekać na mnie — wszyscy żyli  
w pokoju i zgodzie. Lecz teraz spokój  
ten został zakłócony, tam, gdzie rzeka  
święta hołd memu królestwu składa,  
osiadł pewien nikczemny rybak, imieniem  
Kastitis i podczas, gdy ja nie osmielam  
się ani jednej rybki do własnego stołu  
złowić, gdy nawet flonderki, które tak  
lubię, po jednej połowie zjadam, a dru-  
gą nazad do morza puszczam, to ten  
nikczemny śmiertelnik osmiela się bu-  
rzyć powszechną spokojność, mając w  
swe zdradne sieci niewinnych moich  
poddanych. Takiej śmiałości nie można  
puścić bezkarnie! Udusimy go w swo-  
ich uściskach, zagrzebiemy go w zim-

nym piasku, piękne zaś oczy jego, któ-  
remi wszystkie Żmudzi i Litwy dziew-  
ce czarują, mokrym żwirem zasypiemy! —  
Rzeka i z całym bogunkiem orsza-  
kiem popłynęła królowa dokonać swego  
okrutnego dzieła.

Dzień jasny. Pogodnie słońce świe-  
ci. Morze ciche szki się.  
I gdy już blisko ujścia rzeki sta-  
nęły podmorskie dziewice, ujrzały swo-  
jego wroga, jak, siedząc na brzegu, roz-  
wijał sieci.

Rybak był młody i piękny, zaled-  
wie miękki puszek mszył mu jagody,  
czoło przesłizczone, wysokie i białe, dłu-  
gie i czarne ocieniały włosy. Ze spoko-  
jem w duszy, z piosenką na ustach zaj-  
mował się pracą.

Wtem jakies miłe słyszy dźwięki i  
oto otacza go przecudne morskich bogiń  
grono i swemi śpiewy, swojemi wdzięki  
do siebie wabić zaczyna.

Słyszysz to rybak, patrzy zdumiony  
i swoim oczom nie wierzy. Co ma po-  
cząć, sam nie wie; wreszcie, ujęty  
zdradną ponętą, chce rzucić się w obję-  
cia bogiń.

Wtedy zawołała królowa:  
— Stój! niebaczny młodzieńcze! wiel-  
ka twa zbrodnia srogiej godną jest ka-  
ry, jednak ja ci pod jednym przebacze  
warunkiem. Młodość twa i wdzięki  
mocno mnie ujęły; gdy przyrzekniesz  
mie kochać — w mojem objęciu znaj-

dziesz szczęście! Lecz, gdy wzgardzisz  
mną — zginiesz na wieki! Wybieraj!  
Ukląk młodzieńcze i wieczną mi-  
łość zaprzysięgaj!...

Rok już mijał, każdego wieczora  
królowa morza przyjeżdżała na brzeg i  
na górze widywała się z kochankiem.

Lecz Pramżimas, ojciec jej, dowi-  
dziawszy się o tajemnej schadzce, roz-  
gniewał się srodze, iż bogini poważyła  
się pokochać śmiertelnika.

Więc razu jednego spuścił z nieba  
piorun, który, rozdwoiwszy morskie od-  
męty, uderzył w mieszkanie królowej,  
samą zabił, a bursztynowy pałac na  
drobno roztrzaskał szczątki. Rybaka  
zaś, podczas wyprawy na połów, schwy-  
cił w wir, i strzaskawszy mu łódź, sa-  
mego wciągnął w głębinę morza.

Tam go Pramżimas przykuł na  
dnie do skały i położył przed nim ciało  
jego kochanki, na które, wiecznie patrząc  
zmuszony jest oplakiwać swoje nie-  
szczęście.

Dlatego to teraz, gdy wicher mor-  
skie zburzy fale, słychać jęk zdaleka —  
to jęk biednego rybaka; woda zaś wy-  
rzuca kawałki bursztynu — są to szczą-  
tki pałacu królowej Bałtyku.

# WYSZEDŁ Z DRUKU „INFORMATOR“

## MIASTA ŁODZI na 1920 rok.

Wydawnictwo Wydziału Statystycznego MAGISTRATU m. ŁODZI.

Zawiera obszernie opracowane działy ważne na szereg lat:

1. Kalendarz;
2. Komunikacje: poczta, telegraf, telefony i kolejnictwo;
3. Stemple i opłaty;
4. Dekrety, ustawy i przepisy administracyjne;
5. Szczegółowe informacje wraz z adresami: o centralnych i miejscowych instytucjach państwowych, handlowych, przemysłowych i prywatnych, magazynach, szpitalach, lecznicach, szkołach i t. d. oraz spis abonentów telefonicznych;
6. Spis firm handlowo-przemysłowych z podziałem na branże;
7. Taryfę nieruchomości m. Łodzi;
8. Szczegółowy spis ulic betyczny ulic miasta Łodzi z podziałem na komisariaty, okręgi sądowe, śledcze i sanitarne oraz rewiry wykonawcze komorników;
9. Mapę—plan m. Łodzi z podziałem na komisariaty policyjne, przeszło tysiąc ogłoszeń i artykuły z dziedziny geografii, historii i statystyki miasta Łodzi.

Nakład ograniczony.

Cena egzemplarza (1100 str. druku) w trwałej oprawie mk. 70.—

Skład główny i sprzedaż

w Wydziale Statystycznym Magistratu m. Łodzi, Dzielna 2-a, od godz. 9 do 3 po poł.

### Elektrownia poszukuje zegarmistrza lub drobnomechanika

do wydziału Liczników.  
Zgłaszać się Targowa 1/3. 793—8

Prosimy uważnie przeczytać!

Już nigdzie nie pójdziemy kupić garderoby, jak tylko w Magazynie Konfekcyjnym

**K. WIHAN**

Łódź, ul. Główna Nr. 17

gdzie tam ubrać się można najtaniej, roboty solidne, przy najniżejszym i towar najczystszej gatunku. Obsługa wyborna z własnych i powierzonych m. tejaiów. — Hurtownikom rabat.

Prosimy uważnie przeczytać!

### OBRĄCZKI ŚLUBNE,

pierścionki, kolczyki (gwarancja za złoto), zegary, zegarki, dewizki, najtaniej sprzedaje

#### Jan Placek

ul. Brzezińska 10.

Kupuje brylanty, złote i srebrne wyroby, oraz plate y. Przyjmuje wszelkie reperacje w zakresie zegarmistrzostwa wchodzące.

### Ogłoszenia drobne

**A.A.A.A.A.** Najtańsze źródło. Taniej niż wszędzie, bo w Zielarkach prywatnym, reżiki Łódzkiego na miękkie ubranie fabryki Leonarda i innych. Światły, kerty, wełna na damskie kostiumy, spodnie i bluzki, elastica biała i kolorowa, białysty. Białe towary, płótenka na wypy, pościel, surówka, lastyng, aksami, towary na ręczniki i ścielki, calgi, granatowe płótno oraz inne. Kłitkistego 40 m. 10 II piętro front z prawa. Ważne dla kooperatyw i spółek. 714—10

Do sprzedania, lub zamiana na rower męski, sprzęt kinematograficzny z dopasowanym światłem karbidowym, wiadomość Karolew, ul. Wileńska 14 w szkole.

Dobrychśa białysta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Barkowa 28, 743—8

Fiborski Józef zagubił dwa paszporty niemiecki i rosyjski, rosyjski wydany w gminy Podębice pow. Łęczycki, niemiecki paszport, wydany w Radogoszczu, Aleksandrowska 26. 77—8

Jarunias Jadwiga zagubiła paszport rosyjski, wydany w gub. Kaliskiej, pow. Sieradzki, oraz legitymację chlebową na 1 osobę 781—3

Kołyński Józef zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi Wilszowska 11. 706—3

Karłowiczka Janina zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 801—8

Kupując wyseki, odważki o p wlosów, piase najwysze ceny. A. Wiener, Nowo Cegielniana 7. 742—3

Kulwasa Petronela zagubiła paszport rosyjski, wydany w gub. Męki pow. Łaski, ul. Główna 11. 748—8

Lawandzka Stanisła zagubiła paszport tymczasowy, wydany w Łodzi i kartę zwolnienia, wydaną w P. K. U. 786—3

Lejzerowiczowa Berys, owa skradła paszport zarosowy, legitymację kapaową, Wieluń ul. św. Barbary 11. 718—5

Mieble do sprzedania nowe i używane Piotrkowska 183 front. 710—10

Makowski zagubił legitymację chlebową, wydaną z uczęszczaniem na 3 osoby. 776—1

Mieble do sprzedania Załoznia 32. 798—1

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Michałska Elżbieta zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, ul. Kłitkistego 75. 715

Kino-Resursa

Program do d. 22 marca 1920 r.

## TAJEMICA JACKA

Dr. mat. detektyw w 5 odciskach słynnej włoskiej wytwórni „CINES“ w Rzymie z najmłodszą matką JACKIEM w roli głównej.

Nad program: Dodatek komiczny.

Kino-Resursa



Cały świat używa do mycia włosów

# Pixie

## 600 do 2000 Mk.

Piacę za aparat starych zębów.

Piotrkowska 107, Iowa oficyna II wejście Wajland 616—10

### Ogłoszenie.

W dniu 22 marca r. b. o godzinie 9-ej rano w lokalu Polskich Związków Zawodowych, Główna № 31 odbędzie się

## Ogólne Zebranie

Gospodarzy, subjektów i bufetowych, pracujących w restauracjach i kawiarniach

w sprawie utworzenia sekcji przy Polskim Związku Zawodowym Pracowników Hotelowych; o liczne przybycie uprasza organizacja sekcji i Zarząd Pol. Zw. Zaw. Pracowników Hotelowych i Kapielowych. 771—3

Taniej niż wszędzie.

### Ważne dla wszystkich!

Nadszedł świeży transport zagranicznych towarów. są do nabycia w rezerwach:

Batystry, Etamine, Muslin, Białe towary, Płócenka, Wełna, Surówka, Cajeł, Szewioty, Korty, Bostony

NA DAMSKIE I MĘSKIE 782—2 ubrania, bluzki, bielizna, pościel i dziecięce ubiory.

**M. BRYL** Piotrkowska 56. Wgłór różnych desent i kolor.

Stowarzysz. Handlowców Polskich, Piotrkowska 108

Urządza w dniu 21 marca (Niedziela o g. 7 i pół wiecz.

## Wielki Koncert p. n.

„Wieczór pieśni i żywego słowa“

przyjmują udział: chóry, soliści i orkiestra.

Bilety są do nabycia w kasie Stowarzyszenia.

# Od 30 do 75 Mk.

płaci za pojedyncze ZĘBY skład dentystyczny, Piotrkowska № 23, front I-sze piętro.

## Gołacki Augustyn

zagubił portfel z pieniędzmi, różnymi dowodami, legitymacją chlebową z kartkami pomiędzy ulicami: Wólcząską, Anny, Piotrkowską, Ewangelicką, Sienkiewicza pod Nr. 64, w czasie między 1-szą a 2-gą. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za nagrodą do redakcji „Praca“.

### Ważne dla Kupców

Spółka rolniczych i kooperatgw

Najtańsze źródło

Białe towary zagr. i widz. masul.

Madopolamy

Surówka

Rachony i filazla

Purpur

Płócenka

Cajgi różne, oraz Korty, Bostony (gran. i czarne), Szewioty, tow. na płaszcze, wełna na bluzki i suknie, Chustki. Wszystko sprzedaje taniej, bo w prywatnym mieszkaniu

Skład resztek

Dzielna 84,

poprz. ofic., I p.

## Hafciarki

mogą otrzymać pracę w hafciarni lub do domów od

**Bruna Beryka**

Łódź, ul. Karola 4.